

Utdrag ur protokoll fört vid kommunstyrelsens sammanträde
onsdagen den 14 maj 2014.

Justerat den 21 maj 2014

Anslaget den 22 maj 2014

Sten Nordin
Ann-Katrin Åslund
Roger Mogert

§ 29

Ändrade riktlinjer för tobaks- och folkölstillsynen samt kontroll av receptfria läkemedel

Förslag från socialnämnden

Dnr 329-1800/2013

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar
följande.

Riktlinjer för tobaks- och folkölstillsyn samt kontroll av
receptfria läkemedel, enligt bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.

Reservationer

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för
det egna förslaget.

Särskilda uttalanden

Åsa Lindhagen m.fl. (MP) hänvisar till Miljöpartiets särskilda
uttalande i borgarrådsberedningen som redovisas i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsen behandlar ett förslag från socialnämnden om
ändrade riktlinjer för tobaks- och folkölstillsynen samt kontroll av
receptfria läkemedel. Borgarrådet König Jerlmyr (M) redovisar
ärendet i **utlåtande 2014:70**.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt borgarrådsberedningens förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt Vänsterpartiets förslag som redovisas i utlåtandet.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt borgarrådsberedningens förslag.

Vid protokollet
Ulrika Gunnarsson

Riktlinjer för tobaks- och folkölstillsyn samt för kontroll av vissa receptfria läkemedel

1.1 Ansvarsfördelningen inom staden

Ansvar för tillsynen över försäljningsställen som säljer tobak och folköl ligger på stadsdelsnämnderna medan socialnämnden svarar för samordning, information, utbildning för handlare (1g/termin), konsultativt stöd samt bransch- och myndighetssamverkan. Socialnämnden har även ansvar för att följa upp stadsdelsnämndernas tillsynsplaner och svarar även för uttag av tillsynsavgifterna. Sedan 2012 ansvarar socialnämnden även för registrering av anmälan om försäljning av tobak och folköl. Socialnämnden har även tillsynsansvaret för de försäljningsställen som inte har någon fast försäljningslokal i ett stadsdelsområde men där tillsynsansvaret ändå faller på Stockholms stad. Det rör sig främst om internetförsäljning och trafikserveringar som inte har serveringstillstånd. Socialnämnden ansvarar också för kontroll av vissa receptfria läkemedel.

Samtliga stadsdelsnämnder har tillgång till stadens gemensamma IT-stöd för tobaks- och folkölstillsynen: OL2. I systemet finns alla försäljningsställen i staden registrerade. I anslutning till försäljningsstället lägger stadsdelsförvaltningarna in uppgifter om genomförd tillsyn. I systemet finns dokumentmallar som används i tillsynsarbetet.

1.2 Tobakslagen

Kommunen kan utfärda försäljningsförbud i upp till sex månader för dem som säljer tobaksvaror vid allvarliga brister. Det kan röra sig om att vid upprepade tillfällen har försäljning skett till minderåriga.

Kommunen har ansvar för tillsyn av märkning av tobaksvaror. FHI har utfärdat detaljerade föreskrifter om hur varningsmärkningen på tobaksvaror ska vara utformad och vilka texter som får användas. På cigarettförpackningar ska också en innehållsdeklaration finnas. Att sälja felaktigt märkta cigaretter är i vissa fall straffsanktionerat. Anmälningssplikten är skärpt sedan år 2010 och det är straffbart att inte anmäla försäljning av tobaksvaror till kommunen. Till anmälan ska egenkontrollprogrammet bifogas.

1.3 Alkohollagen

Anmälningförfarandet förtydligades år 2011 vid försäljning av folköl. Innan försäljning får påbörjas ska en anmälan lämnas till kommunen, egenkontrollprogram ska bifogas. Kommunen ska ta fram en tillsynsplan för försäljning av folköl.

1.4 Anmälan om försäljning av tobak vid restauranger

Tobaksförsäljning via tobaksautomater ska anmälas till kommunen av tobaksautomaternas ägare. De bifogar sitt egenkontrollprogram (som skickas in med anmälan). Krögarens egenkontrollprogram ska finnas på varje restaurang och vara tillgängligt vid kontroll. Krögaren ansvarar också för att informera sin personal om vad som gäller för försäljning av tobak. Tillsyn sker i samband med alkoholtillsynen av restauranger. Därutöver görs en inre tillsyn av de bolag som placerar ut tobaksautomaterna. Det innebär en uppdatering av automaternas placering, kontroll med Skatteverket samt att bolaget informerat serveringsstället om att de är ansvariga för kontroll av åldersgräns. Bolaget faktureras för varje tobaksautomat som är uppställd.

Övriga restauranger som säljer tobak i egen regi ska anmäla försäljning och bifoga egenkontrollprogram. En tillsynsavgift för försäljning av tobak utgår.

2 Tillsyn

2.1 Tillsynsbesök

Varje näringsidkare, med stadigvarande försäljning av tobak och/eller folköl ska få minst ett tillsynsbesök per år. Försäljningsställen som ligger i närheten av skolor och där problem funnits med försäljning till minderåriga bör få fler tillsynsbesök per år.

Vid tillsynsbesöket ska tillsynspersonalen göra följande.

- Identifiera sig med tjänstekort vid tillsynen.
- Överlämna aktuell information om bestämmelser i tobakslagen/alkohollagen och meddela att mer information och anmälningsblankett finns på webbplatsen www.stockholm.se/fot.
- Fråga efter registreringsbevis som bekräftar att försäljning av folköl och/eller tobak gjorts till kommunen. Försäkra sig om att det är samma näringsidkare som bedriver verksamheten som anmält försäljning.
- Försäkra sig om att försäljningsstället har ett egenkontrollprogram som är anpassat efter verksamhetens behov och förutsättningar. Finns inte något egenkontrollprogram ska handlaren informeras om att skyndsamt upprätta ett sådant och sända detta till stadsdelsförvaltningen. Förslag på egenkontrollprogram finns på hemsidan; www.stockholm.se/fot. Inkommer inget egenkontrollprogram inom en vecka ska ett tillsynsärende inledas.
- Försäkra sig om att det på försäljningsstället finns minst en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut tobaksvaror till den som inte fyllt 18 år. Uppmärksamma butiken på lämpligheten av att ha åldersdekaler för folköl. Tillsynspersonal lämnar vid behov dekaler till butiken.
- Påtala att lösa cigaretter eller förpackningar med färre än 19 cigaretter inte får säljas på försäljningsstället.

- Upplysa om att den marknadsföring som förekommer på försäljningsstället inte får vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av tobak. Det är endast tillåtet att marknadsföra tobaksvaror inne på försäljningsstället genom kommersiella meddelande i tobaksvarornas närhet. Det är förbjudet att marknadsföra tobaksvaror på till exempel reklamskyltar, på butikens utsida eller i skyltfönster.
- Alla tobaksvaror ska ha varningstext och cigarettpaketet ska dessutom ha en innehållsdeklaration. Varningstexterna ska vara på svenska. Det är olagligt att sälja tobaksvaror som inte är märkta på rätt sätt, till exempel cigarettpaket med utländska varningstexter.
- Tillsynsbesöket ska dokumenteras i OL2, en kopia på tillsynsprotokollet bör skickas till näringsidkaren.

Polismyndigheten erbjuds av stadsförvaltningarna att vara med vid tillsynsbesök. Finns det särskilda problem på ett försäljningsställe bör tillsynsbesöket genomföras tillsammans med polismyndigheten.

2.2 Tillsynsärende

Ett tillsynsärende initieras när ett försäljningsställe har sålt tobaksvara/folköl till underårig eller på annat sätt överträtt bestämmelserna i tobakslagen/alkohollagen där kommunen har tillsynsansvar. Det kan exempelvis vara felaktigt märkt tobak. Att ett tillsynsärende initieras registreras i OL2, där det finns mallar som ska användas vid utredningar.

I varje tillsynsärende fattas beslut. Beslut i tobaksärenden innebär antingen att avskriva tillsynsärendet, meddela föreläggande med eller utan vite, förbud med vite, helt försäljningsförbud upp till sex månader eller meddela varning. För folkölsärenden innebär det antingen att avskriva tillsynsärendet, meddela varning eller meddela förbud att sälja folköl (6 eller 12 månader). Besluten fattas i enlighet med den delegationsordning som finns i respektive nämnd. Varje beslut registreras i OL2 och är därmed sökbart för uppföljningar.

Varje stadsdelsnämnd svarar för att de beslut, (som leder till åtgärd) som fattas med stöd av alkohollagen/tobakslagen meddelas berörda myndigheter (FHI, länsstyrelsen och polismyndigheten i Stockholms län).

I varje tillsynsärende kommuniceras underlaget för beslut med näringsidkaren. Ett yttrande begärs in tillsammans med försäljningsställets egenkontrollprogram.

Medverkar inte näringsidkaren i utredningen eller vidtas inte efterfrågade åtgärder ska ett lämpligt föreläggande meddelas med stöd av tobakslagen eller enligt alkohollagen. Föreläggandet ska innehålla en konkret åtgärd som ska vara uppfylld inom ett visst datum. Följs föreläggandet avslutas ärendet. Vid nästa tillsynsbesök följs avskrivningsbeslutet upp.

Vid konstaterande av allvarliga brister kan ett försäljningsförbud meddelas enligt tobakslagen. Innan ett försäljningsförbud blir aktuellt ska en varning eller föreläggande meddelas näringsidkaren. En varning kan kombineras med ett föreläggande.

Om en stadsdelsnämnd överväger att meddela försäljningsförbud ska en remiss sändas till polismyndigheten. Remissblankett finns i OL2.

Ett förbud förutsätter ett lagstöd i tobakslagen eller alkohollagen för det konkreta beslutet. Ett förbud får meddelas med vite.

Vitesbeloppet ska fastställas till ett belopp med hänsyn till vad som är känt om näringsidkarens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt som kan antas förmå honom att följa det föreläggandet. Vitesbeloppet bör inte sättas lägre än 10 000 kronor.

Kontrollköp kan genomföras som en metod i tillsynsarbetet under förutsättning att riksdagen fattat beslut om det och utifrån eventuella föreskrifter från FHI om tillämpningen.

2.3 OL2 och anmälan om försäljning

Socialförvaltningen ansvarar för att registrera anmälningarna om försäljning av folköl och tobak i OL2. Varje försäljningsställe ska läggas in i systemet. Av inmatningsformuläret framgår vilka uppgifter som ska läggas in. Uppgifterna berör försäljningsstället, näringsidkaren, fakturaadress och vad anmälan avser. Upphör ett försäljningsställe ska denna markeras som upphört. Varje försäljningsställe i kombination med näringsidkare får ett unikt nummer i OL2.

I samband med att en anmälan registreras görs en kontroll mot Bolagsverket på att organisationsnummer och adress stämmer. Ett registreringsbevis som bekräftar att anmälan gjorts till kommunen skickas till bolaget. Anmälan om försäljning av tobak och/eller folköl ska registreras i OL2 senast inom 10 dagar från att den kommit in till förvaltningen.

Socialförvaltningen ska förvalta ärendehanteringssystemet OL2 och ansvara för kommunikation, uppföljning och revidering av riktlinjerna.

Varje stadsdelsförvaltning ska lämna grunduppgifter till socialförvaltningen såsom stadsdelsförvaltningens adress, telefon o.s.v. Dessa uppgifter ligger sedan till grund för mallar och dokument i programmet.

2.4 Dokumentation av Tillsyn i OL2

I samband med att stadsdelsförvaltningarna gör tillsynsbesök på försäljningsställena ska detta läggas in i OL2. En kopia på tillsynsprotokollet bör skickas till näringsidkaren. I tillsyn i OL2 kan stadsdelsförvaltningen bland annat få fram information om vilka butiker som inte besökts under året.

2.5 Händelser

Till varje försäljningsställe knyts olika händelser. I OL2 finns ett register på olika händelser som ska användas av stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningen. Att debitering av tillsynsavgift skett ska läggas in som en händelse i OL2.

2.6 Tillsynsavgiften

Tillsynsavgiften debiteras varje näringsidkare och försäljningsställe, har en ägare flera försäljningsställen debiteras varje försäljningsställe. Sker ägarbyte under året debiteras den nye näringsidkaren. Under februari månad sker en större debitering till alla som är registrerade för försäljning av tobak/folköl. De nytilkomna debiteras löpande under året. För de övergripande kostnaderna i staden tar socialförvaltningen ut ett av socialnämnden fastställt belopp. Med övergripande kostnader avses ärendestödet OL2, omkostnader för utskick och tryckning av material, utbildning för handlare, fakturahantering och hanteringen av anmälan om försäljning av tobak och/eller folköl.

Senast i samband med fakturering i februari ska varje stadsdelsnämnd ha upprättat en tillsynsplanering för året.

Om ett nytt försäljningsställe tillkommer ska debitering ske med full avgift under hela året.

Inga avbetalningsplaner medges på tillsynsavgiften. Att inkassokrav gått ut till ett försäljningsställe ska läggas in som en händelse i OL2. Socialförvaltningen ansvarar för att uppgifter om debitering läggs in som en händelse i OL2.

2.7 Rapportering

Förvaltningen ska årligen sammanfatta stadens tillsynsarbete gällande tobak och folköl. Sammanställningen ska sändas till stadsdelsförvaltningarna för kännedom.

3 Vissa receptfria läkemedel

Anmälan om försäljning av vissa receptfria läkemedel ska göras av näringsidkaren till Läkemedelsverket (LV) som därefter meddelar kommunen vilka försäljningsställen som säljer läkemedel. LV ansvarar för tillsynen av lagen och kommunen kontrollerar att lagen och de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen följs. Sveriges kommuner och Landsting föreslår, enligt cirkulär 10:27 om ”Taxa för tillsyn över handel med vissa receptfria läkemedel”, att en årlig avgift inkluderar ett kontrollbesök vart tredje år.

Ansvaret för kontrollen av försäljning av vissa receptfria läkemedel ligger på socialnämnden. LV skickar regelbundet uppgifter till kommunerna om vilka försäljningsställen som avser att sälja receptfria läkemedel och vilka försäljningsställen som avser att sluta sin försäljning. Med dessa uppgifter som underlag uppdateras statusen i OL2.

Socialförvaltningen har ansvar för kontrollbesöken och dokumentation av dem i OL2. Kontrollbesök ska göras vart tredje år. Vid kontrollbesök lämnar förvaltningen åldersdekal, förslag på egenkontrollprogram och information om kontrollavgifter.

Näringsidkaren debiteras den årliga avgiften löpande vartefter de anmäls. Näringsidkaren är skyldig att utöva s.k. egenkontroll och upprätta egenkontrollprogram för verksamheten.

Tillsynsavgifter gällande Tobak & folköl samt kontroll av receptfria läkemedel

Stockholms stad tar ut tillsynsavgifter för försäljning av tobak (enligt 19 a tobakslagen) & folköl (enligt 9 kap 10 § alkohollagen) samt kontroll av receptfria läkemedel, Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel. Avgifterna har legat oförändrade sedan 2008 och kommunfullmäktige har nu beslutat om nya avgifter som ska gälla från och med den 1 januari 2015.

Tillsynsavgifterna ska täcka kostnader som kommunen har för att kunna fullgöra sina skyldigheter att utöva tillsyn av tobak & folköl samt kontroll av receptfria läkemedel. En årlig tillsynsavgift för att täcka kostnaden för tillsynsarbetet (kontroller), det vill säga tillsynsbesök i butik, registerhållning, utredningsarbete, samordning av tillsynsarbetet, utbildning för handlare samt utdelning eller utskick av dekalering och informationsmaterial.

Avgifter

Tobak	1800: -
Folköl	1800: -
Tobak & Folköl	2500: -
Tobak & Receptfria Läkemedel	3300: -
Folköl & Receptfria Läkemedel	3300: -
Tobak, Folköl & Receptfria Läkemedel	4000: -
Receptfria Läkemedel	1500: -

Tänk på att avanmäla i god tid vid ägarbyte, inga tillsynsavgifter betalas tillbaka eller reduceras.

Handläggare
Elise Landström
Telefon: 08-508 25 054**Till**
Socialnämnden
2021-01-26

Tillsynsplan för tobak, folköl och receptfria läkemedel 2021

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till tillsynsplan 2021.

Fredrik Jurdell
förvaltningschefVeronica Wolgast Carstorp
avdelningschef

Sammanfattning

Syftet med tillsynen och kontrollen är att förebygga och korrigera brister som kan uppstå vid försäljning av tobak och liknande produkter, folköl och receptfria läkemedel. Tillsynsplanerna ska bidra till att tillsynsarbetet sker strukturerat med mätbara och uppföljningsbara mål. Tillsynsplanerna tar också upp förvaltningens arbete med kontrollköp.

Tillsynen består av inre- och yttre tillsyn, och varje försäljningsställe får minst ett tillsynsbesök per år. Som en del av tillsynen bedrivs även förebyggande tillsyn med syfte att informera och göra näringsidkarna uppmärksamma på de krav som de respektive lagstiftningarna ställer så att brister i verksamheten inte uppstår.

Bakgrund

Sedan 31 augusti 2020 är det socialnämnden som ansvarar för Stockholms stads utförande av tillsyn av tobaksförsäljning och från och med 1 januari 2021 för andra liknande produkter så som elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare i enlighet med lag om tobak och liknande produkter samt folkölsförsäljning i enlighet med alkohollagen. Socialnämnden ansvarar sedan tidigare för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel med stöd av lag om handel med vissa receptfria läkemedel. Socialnämnden ansvarar vidare för information till tillståndshavare och näringsidkare samt kontrollköp i enlighet med respektive lagstiftning.

Syftet med tillsynen och kontrollen är att förebygga och korrigera brister som kan uppstå vid försäljning av tobak och liknande produkter, folköl och receptfria läkemedel. Tillsynsplanerna ska bidra till att tillsynsarbetet sker strukturerat med mätbara och uppföljningsbara mål.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den ?? januari? 2021 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den ?? januari? 2021.

Ärendet

Tillsynsarbetet ska bedrivas utifrån målsättningen att Stockholm ska vara en stad där man som näringsidkare kan få bra stöd och hjälp för att bedriva sin verksamhet enligt de regler som gäller. Vi ska därför alltid fokusera på att vara både rättssäkra och ge ett gott bemötande.

Tillsynen av tobakstillstånd bedrivs på olika sätt, och består av inre- och yttre tillsyn. Tillsynen och kontrollen av försäljningsställen som är anmälda för e-cigaretter, folköl och receptfria läkemedel består av yttre tillsyn. Som en del av tillsynen bedrivs även förebyggande tillsyn med syfte att informera och göra näringsidkarna uppmärksamma på de krav som de respektive lagstiftningarna ställer så att brister i verksamheten inte uppstår.

Den inre tillsynen motsvarar liknande provning som görs i enlighet med alkohollagen för tillståndshavare av serveringstillstånd. Tillståndshavarens ekonomi och vissa uppgifter om personerna med betydande inflytande i bolaget kontrolleras. Kontroll görs med hjälp av kreditupplysningsföretag och samverkan med andra myndigheter såsom Polismyndigheten, Tullverket och Skatteverket. Den yttre tillsynen innebär en kontroll av att verksamheten på

försäljningsstället sker i enlighet med respektive lagstiftning. Varje försäljningsställe får minst ett tillsynsbesök per år.

Under året ska tillsynsbesök genomföras med andra myndigheter såsom Polismyndigheten och Tullverket. Genom gemensamma tillsyner kan fördjupat tillsynsarbete bedrivas. Ett nära samarbete kring utvecklingen av tillsynsarbetet sker regelbundet tillsammans med Göteborg och Malmös tillståndsenheter – inom ramen för det så kallade ”Storstadssamarbetet”.

Kontrollköp

Förvaltningens arbete med kontrollköp kommer att fortsätta.

Kontrollköp innebär att person som har fyllt 18 år provar att köpa tobaksvara, folköl eller receptfria läkemedel utan att visa legitimation. Syftet är att granska om försäljningsstället uppfyller sin skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år.

Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med försäljningsstället. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att meddela sanktion. Stockholms stad har använt metoden kontrollköp i tillsynsarbetet sedan 1 juni 2015.

Åtgärder vid uppmärksammade brister

Allvarligare brister kan föranleda sanktioner enligt lag om tobak och liknande produkter. De sanktioner som följer LTLP är varning och återkallelse vid försäljningstillstånd för tobaksvaror.

Kommunen kan även besluta om sanktioner i form av förbud och föreläggande, vilka kan förenas med vite. Sanktioner i form av förbud, föreläggande och vite kan även beslutas avseende brister i försäljningen av e-cigarettor och folköl. Föreläggande innebär att försäljningsstället aktivt ska vidta en åtgärd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att socialnämnden antar förslag på tillsynsplan för år 2021.

Bilaga 1

Tillsynsplan tobak och elektroniska cigaretter Stockholms stad 2021

Bilaga 2

Tillsynsplan folköl Stockholms stad 2021

Bilaga 3

Tillsynsplan receptfria läkemedel Stockholms stad 2021

Tillståndsenheten**Till**
Socialnämnden
2021-01-26

Tillsynsplan tobak och liknande produkter Stockholms stad 2021

Inledning

Tillsynsplanen behandlar tillståndsenhetens strategier för tillsynsverksamhet med stöd av Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088).

Ansvarsfördelning

Kommunen och Polismyndigheten utövar tillsyn över bestämmelserna om tillståndspliktig försäljning av tobaksvaror. Folkhälsomyndigheten och Konsumentverket har ansvar för tillsynsvägledning. Länsstyrelsen ansvarar för tillsyn inom länet av kommunernas arbete inom området.

Sedan 31 augusti 2020 är det socialnämnden som ansvarar för Stockholms stads utförande av tillsyn av tobaksförsäljning och från och med 1 januari 2021 för andra liknande produkter så som elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare i enlighet med LTLP. Socialnämnden ansvarar vidare för information till tillståndshavare och kontrollköp.

Tillsyn

Syftet med tillsynen är att förebygga och korrigera brister som kan uppstå vid försäljning av tobak och elektroniska cigaretter. Tillsynsplanen ska bidra till att tillsynsarbetet sker strukturerat med mätbara och uppföljningsbara mål. Dessa mål framgår av VP 2021 och följs upp i samband med tertialer samt verksamhetsberättelse.

Inre tillsyn

Vid den inre tillsynen av tobakstillstånd kontrolleras tillståndshavarens ekonomi och vissa uppgifter om personerna med betydande inflytande i bolaget.

Inre tillsyn kan bestå av:

- Kontroll av person med betydande inflytande (så kallad PBI) vad gäller dennesandel. Detta genomförs med hjälp av Polismyndigheten.

- Bevakning av PBI:s ekonomiska lämplighet med hjälp av kreditupplysningsföretag och samverkan med andra myndigheter såsom Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten.
- Bevakning av om tillståndshavaren försätts i konkurs.
- Bevakning av om tillståndshavaren byter företrädare.
- Medverka i nätverk med andra myndigheter för att utbyta erfarenheter och kunskap.
- Hantera tips från allmänhet och media.
- Bevakning av affärs- och släktrationer hos tillståndshavare för att upptäcka bulvanförhållanden.

Yttre tillsyn

Den yttre tillsynen innebär en kontroll av produkterna på försäljningsstället som omfattas av Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088). Tillsynen sker under pågående verksamhet och kan genomföras tillsammans med andra myndigheter.

Inspektörerna äger rätt till tillträde på försäljningsstället och dess lokaler samt har rätt att ta del av bokföring och andra handlingar som rör verksamheten. Inspektörerna ska visa upp tjänstekort. Varje försäljningsställe får minst ett tillsynsbesök per år. Tillsynsbesöken görs av minst två inspektörer. Tillsynsbesök sker oanmält och vid allvarliga brister ska besöket följas upp med ett nytt oanmält besök.

Vid tillsyn av tobakstillstånd kontrollerar inspektörerna att försäljningsställets tobaksförsäljning följer gällande tillstånd. Detta kontrolleras genom uppföljning av försäljningsställets egenkontroll, vilket omfattar;

- Kontroll av hur personalen får den information och det stöd som behövs för att kunna följa de lagar och regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten.
- Kontroll gällande korrekt märkning av tobaksvaror och att förpackningar säljs med minst tillåtna mängd.
- Kontroll gällande att försäljning eller langning av tobaksvaror inte sker till personer under 18 år.
- Kontroll av tydliga och klart synbara skyltar som upplyser om åldersgräns.
- Kontroll av att marknadsföringen följer lagens krav på att inte vara påträngande, uppsökande eller uppmanande till bruk av tobak.

Finns det misstanke om att något försäljningsställe säljer tobak till minderåriga kontaktas polismyndigheten.

Åtgärder vid uppmärksammade brister

Allvarligare brister kan föranleda sanktioner enligt Lag om tobak och liknande produkter. Kommunen kan besluta om sanktioner i form av förbud och föreläggande, vilka kan förenas med vite. Föreläggande innebär att försäljningsstället aktivt ska vidta en åtgärd. Vid försäljningstillstånd för tobaksvaror kan kommunen beslut om varning och återkallelse.

Kontrollköp

Förvaltningen kommer under året att utföra kontrollköp med särskild inriktning på försäljningsställen i nära anslutning till skolor. Kontrollköp innebär att person som har fyllt 18 år provar att köpa tobaksvara utan att visa legitimation. Syftet är att granska om försäljningsstället uppfyller sin skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med försäljningsstället. Enligt Folkhälsomyndigheten och Svensk handels rekommendation bör ett försäljningsställe ta legitimation upp till 25 år. Kontrollköpet genomförs utan att försäljningsstället underrättas i förväg, och direkt efter kontrollköpet underrättas försäljningsstället av kommunen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att meddela sanktion.

Samverkan

Under året ska tillsynsbesök genomföras med andra myndigheter såsom Polismyndigheten och Tullverket. Genom gemensamma tillsyner kan fördjupat tillsynsarbete bedrivas. Flera berörda myndigheter planerar och/eller genomför tillsyner tillsammans. Respektive myndighet deltar med stöd av den lagstiftning som gäller för respektive sakområde. Vi kommer att samverka i riktade kontroller mot organiserad brottslighet med t.ex. Polismyndigheten, Tullverket, Skatteverket, Miljöförvaltningen, Arbetsmiljöverket och Ekobrottsmyndigheten.

Ett nära samarbete kring utvecklingen av tillsynsarbetet sker regelbundet tillsammans med Göteborg och Malmö tillståndsenheter – inom ramen för det så kallade ”Storstadssamarbetet”.

Tillståndsenheten**Till**
Socialnämnden
2021-01-26

Tillsynsplan folköl Stockholms stad 2021

Inledning

Folköl är en alkoholdryck som har en alkoholhalt som överstiger 2,25 volymprocent men inte mer än 3,5 volymprocent. Tillsynsplanen behandlar tillståndsenhetens strategier för tillsynsverksamhet av folkölsförsäljning med stöd av alkohollagen (2010:1622).

Anmälan

Enligt alkohollagen ska den som vill sälja och/eller servera folköl anmäla verksamheten innan försäljningen och/eller serveringen kan påbörjas. Vid ägarbyte ska detta anmälas eftersom rätten att sälja folköl inte automatiskt följer med till den nya ägaren. När verksamheten upphör ska anmälan om upphörande göras.

Ansvarsfördelning

Från och med 1 januari 2021 är det socialnämnden som ansvarar för Stockholms stads utförande av tillsyn av folkölsförsäljning. Socialnämnden ansvarar vidare för information till tillståndshavare och kontrollköp.

Tillsyn

Syftet med tillsynen är att förebygga och korrigera brister som kan uppstå vid försäljning av folköl. Tillsynsplanen ska bidra till att tillsynsarbetet sker strukturerat med mätbara och uppföljningsbara mål.

Varje försäljningsställe får minst ett tillståndsbesök per år. Tillsynsbesöken görs av minst två tillsynshandläggare. Tillsynsbesöket sker oanmält och vid allvarigare brister ska besöket följas upp med ett nytt oanmält besök. Vid tillsynsbesök kontrolleras att försäljningsstället har tydliga och klart synbara skyltar med åldersgräns, att försäljning av mat sker, att försäljning eller langning av folköl inte sker till personer under 18 år, att det finns ett sortiment av lättdrycker till försäljning och att folköl inte säljs till märkbart påverkad person. Den som bedriver försäljning

ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. Finns det misstanke om att något försäljningsställe säljer folköl till minderåriga kontaktas Polismyndigheten.

Kontrollköp

Förvaltningen kommer under året att utföra kontrollköp. Kontrollköp innebär att person som har fyllt 18 år provar att köpa folköl utan att visa legitimation. Syftet är att granska om försäljningsstället uppfyller sin skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med försäljningsstället. Enligt Folkhälsomyndigheten och Svensk handels rekommendation bör ett försäljningsställe ta legitimation upp till 25 år. Kontrollköpet genomförs utan att försäljningsstället underrättas i förväg, och direkt efter kontrollköpet underrättas försäljningsstället av kommunen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att meddela sanktion.

Samverkan

Under året kan tillsynsbesök genomföras med andra myndigheter såsom Polismyndigheten. Genom gemensamma tillsyner kan fördjupat tillsynsarbete bedrivas. Flera berörda myndigheter planerar och/eller genomför tillsynen tillsammans. Respektive myndighet deltar med stöd av den lagstiftning som gäller för respektive sakområde.

Ett nära samarbete kring utvecklingen av tillsynsarbetet sker regelbundet tillsammans med Göteborg och Malmös tillståndsenheter – inom ramen för det så kallade ”Storstadssamarbetet”.

Tillståndsenheten**Till**
Socialnämnden
2021-01-26

Tillsynsplan receptfria läkemedel Stockholms stad 2021

Inledning

Tillsynsplanen behandlar tillståndsenhetens strategier för tillsynsverksamhet med stöd av Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Anmälan

Vid försäljning på flera försäljningsställen, ska alla berörda försäljningsställen anmälas och det gäller både fysiska butiker och försäljning via webben. När anmälan är registrerad, kan försäljningen av vissa receptfria läkemedel påbörjas. Den som bedriver försäljning ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. All butikspersonal måste känna till gällande regler. Försäljning av receptfria läkemedel anmäls till Läkemedelsverket.

Ansvarsfördelning

Läkemedelsverket är övergripande tillsynsmyndighet över handeln med vissa receptfria läkemedel. Socialnämnden ansvarar för Stockholms stads utförande av kontrollen av försäljningsställen.

Kontrollbesök

Varje försäljningsställe får minst ett besök årligen. Kontrollbesöken görs av minst två inspektörer. Kommunen har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen. För att utföra sina uppgifter har kommunen rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som används i samband med detaljhandeln och hanteringen i övrigt av läkemedel. Under kontrollbesöket kontrolleras efterlevnaden av Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Kontrollen grundas på Läkemedelsverkets checklista för kommunal kontroll och omfattar;

- Att receptfria läkemedel inhandlas av godkänd partihandlare och dokumentation för detta, samt rutin för mottagande vid leverans.
- Att det finns rutiner som beskriver hur det ska kontrolleras och säkerställas att läkemedel som tillhandahålls till konsument är felfria vad avser förpackning och hållbarhet.
- Hållbarhetstid (genom stickprovskontroll).
- Skyltar som upplyser om 18-årsgränsen för receptfria läkemedel och langningsförbudet för nikotinläkemedel.
- Att försäljningsstället gör ålderskontroller.
- Hur försäljningsstället försäkrar sig om att man inte säljer nikotinläkemedel vid misstanke om langning.
- Att försäljningsstället upplyser konsumenten, muntligt eller skriftligt, om var denne kan få farmaceutisk rådgivning.

Åtgärder vid uppmärksammade brister

Socialnämnden rapporterar brister i efterlevnaden av regelverket till Läkemedelsverket. Som ett komplement till checklistan för den kommunala kontrollen finns ett rapportformulär som bör användas för att rapportera upptäckta brister till Läkemedelsverket.

Kontrollköp

Förvaltningen kommer under året att utföra kontrollköp. Kontrollköp innebär att person som har fyllt 18 år provar att köpa receptfritt läkemedel utan att visa legitimation. Syftet är att granska om försäljningsstället uppfyller sin skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med försäljningsstället. Kontrollköpet genomförs utan att försäljningsstället underrättas i förväg, och direkt efter kontrollköpet underrättas försäljningsstället av kommunen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att meddela sanktion.

Tillståndsenheten**Till**
Socialnämnden
2021-01-26

Tillsynsplan receptfria läkemedel Stockholms stad 2021

Inledning

Tillsynsplanen behandlar tillståndsenhetens strategier för tillsynsverksamhet med stöd av Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Anmälan

Vid försäljning på flera försäljningsställen, ska alla berörda försäljningsställen anmälas och det gäller både fysiska butiker och försäljning via webben. När anmälan är registrerad, kan försäljningen av vissa receptfria läkemedel påbörjas. Den som bedriver försäljning ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. All butikspersonal måste känna till gällande regler. Försäljning av receptfria läkemedel anmäls till Läkemedelsverket.

Ansvarsfördelning

Läkemedelsverket är övergripande tillsynsmyndighet över handeln med vissa receptfria läkemedel. Socialnämnden ansvarar för Stockholms stads utförande av kontrollen av försäljningsställen.

Kontrollbesök

Varje försäljningsställe får minst ett besök årligen. Kontrollbesöken görs av minst två inspektörer. Kommunen har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen. För att utföra sina uppgifter har kommunen rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som används i samband med detaljhandeln och hanteringen i övrigt av läkemedel. Under kontrollbesöket kontrolleras efterlevnaden av Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Kontrollen grundas på Läkemedelsverkets checklista för kommunal kontroll och omfattar;

- Att receptfria läkemedel inhandlas av godkänd partihandlare och dokumentation för detta, samt rutin för mottagande vid leverans.
- Att det finns rutiner som beskriver hur det ska kontrolleras och säkerställas att läkemedel som tillhandahålls till konsument är felfria vad avser förpackning och hållbarhet.
- Hållbarhetstid (genom stickprovskontroll).
- Skyltar som upplyser om 18-årsgränsen för receptfria läkemedel och langningsförbudet för nikotinläkemedel.
- Att försäljningsstället gör ålderskontroller.
- Hur försäljningsstället försäkrar sig om att man inte säljer nikotinläkemedel vid misstanke om langning.
- Att försäljningsstället upplyser konsumenten, muntligt eller skriftligt, om var denne kan få farmaceutisk rådgivning.

Åtgärder vid uppmärksammade brister

Socialnämnden rapporterar brister i efterlevnaden av regelverket till Läkemedelsverket. Som ett komplement till checklistan för den kommunala kontrollen finns ett rapportformulär som bör användas för att rapportera upptäckta brister till Läkemedelsverket.

Kontrollköp

Förvaltningen kommer under året att utföra kontrollköp. Kontrollköp innebär att person som har fyllt 18 år provar att köpa receptfritt läkemedel utan att visa legitimation. Syftet är att granska om försäljningsstället uppfyller sin skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med försäljningsstället. Kontrollköpet genomförs utan att försäljningsstället underrättas i förväg, och direkt efter kontrollköpet underrättas försäljningsstället av kommunen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att meddela sanktion.